Skatteutskottets betänkande

1984/85:12

om höjning av skatterna på alkoholdrycker och tobak (prop. 1984/85:43)

Sammanfattning

I propositionen föreslås att skatterna på andra alkoholdrycker än öl och på tobaksvaror höjs för att anpassa priserna på dessa varor till den förutsedda konsumentprisutvecklingen.

I en motion yrkas att alkoholbeskattningen skall frikopplas från konsumentprisutvecklingen.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionen.

Propositionen

Regeringen (finansdepartementet) föreslår i proposition 1984/85:43 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt,
3. lag om ändring i lagen (1977:975) om tulltaxa.

I propositionen föreslås att skatterna på alkoholdrycker och tobaksvaror höjs den 3 december 1984.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 306) om dryckesskatt

Härigenom föreskrivs att 10 och 11 §§ lagen (1977:306) om dryckesskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §	
Skatten på spritdrycker och vin utgår med en grundavgift och en procentavgift.	
Grundavgiften utgör per liter i fråga om	Grundavgiften utgör per liter i fråga om
1. spritdrycker 1 krona 10 öre för varje hel volymprocent alkohol,	1. spritdrycker 1 krona 10 öre för varje hel volymprocent alkohol,
2. starkvin *15* kronor *70* öre,	2. starkvin *17* kronor *50* öre,
3. lättvin *5* kronor *50 öre*.	3. lättvin *7* kronor.
Procentavgiften utgör för spritdrycker *54* procent och för vin 36 procent av detaljhandelspriset.	Procentavgiften utgör för spritdrycker *56* procent och för vin 36 procent av detaljhandelspriset.
Med detaljhandelspriset förstås det pris som detaljhandelsbolaget tillämpar vid försäljning över disk, exklusive beloppet av pant och skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt.	
11 §	
Skatten på malt- och läskedrycker utgår per liter med	Skatten på malt- och läskedrycker utgår per liter med
40 öre för lagrat lättöl,	40 öre för lagrat lättöl,
2 kronor 20 öre för öl,	2 kronor 20 öre för öl,
6 kronor *50* öre för starköl,	*7* kronor *20* öre för starköl,
40 öre för kolsyrad läskedryck,	40 öre för kolsyrad läskedryck,
20 öre för annan läskedryck.	20 öre för annan läskedryck.

Denna lag träder i kraft den 3 december 1984.

[1] Lagen omtryckt 1984:158.

2 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:394) om tobaksskatt[1] skall ha nedan angivna lydelse.

2 §

Nuvarande lydelse

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

aruslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I	t. o. m. 1,7	13,5	
" II	över 1,7 t. o. m. 3,0	18,0	
" III	" 3,0 " 5,0	21,5	
" IV	" 5,0	30,0	
Cigarretter			
grupp I	t. o. m. 0,85	*28*	
" II	över 0,85 t. o. m. 1,20	*35*	
" III	" 1,20 " 1,55	*40*	
" IV	" 1,55 " 1,90	*45*	
" V	" 1,90 "	*49*	
Röktobak		–	*100:–*
Tuggtobak		–	*32:–*
Snus		–	*16:–*

Föreslagen lydelse

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I	t. o. m. 1,7	13,5	
" II	över 1,7 t. o. m. 3,0	18,0	
" III	" 3,0 " 5,0	21,5	
" IV	" 5,0	30,0	
Cigarretter			
grupp I	t. o. m. 0,85	*30*	
" II	över 0,85 t. o. m. 1,20	*37*	
" III	" 1,20 " 1,55	*42*	
" IV	" 1,55 " 1,90	*47*	
" V	" 1,90 "	*51*	
Röktobak		–	*110:–*
Tuggtobak		–	*35:–*
Snus		–	*18:–*

Denna lag träder i kraft den 3 december 1984.

[1] Lagen omtryckt 1984: 155.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 141.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att 22 och 24 kap. lagen (1977:975) med tulltaxa skall ha nedan angivna lydelse.

22 kap. Drycker, sprit och ättika[1]

Nuvarande lydelse

Anm. För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Spritdrycker, hänförliga till tulltaxenr 22.09 ..... *115:–*
Vin:
musserande:
champagne *38:–*
annat *27:–*
andra slag med en alkoholhalt:
överstigande 15 volymprocent *34:–*
ej överstigande 15 volymprocent *16:–*

För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 4. lagen (1977: 293) om handel med drycker, utgår tull med av partihandelsbolaget för alkoholdrycker fastställt belopp, motsvarande:

1. tull enligt vad i 22 kap. sägs;
2. skatt enligt 10 § lagen (1977:306) om dryckesskatt; samt
3. mervärdeskatt enligt lagen (1968:430) om sådan skatt.

För starköl som införes enligt första och andra styckena utgår tull med *9* kronor per liter.

Föreslagen lydelse

Anm. För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Spritdrycker, hänförliga till tulltaxenr 22.09 ..... *121:–*
Vin:
musserande:
champagne *41:–*
annat *30:–*
andra slag med en alkoholhalt:
överstigande 15 volymprocent *37:–*
ej överstigande 15 volymprocent *19:–*

För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 4. lagen (1977: 293) om handel med drycker, utgår tull med av partihandelsbolaget för alkoholdrycker fastställt belopp, motsvarande:

1. tull enligt vad i 22 kap. sägs;
2. skatt enligt 10 § lagen (1977: 306) om dryckesskatt; samt
3. mervärdeskatt enligt lagen (1968: 430) om sådan skatt.

För starköl som införes enligt första och andra styckena utgår tull med *10* kronor per liter.

[1] Senaste lydelse 1983:951.

24 kap. Tobak[2]

Nuvarande lydelse

Anm. För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket lagen (1961:394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966:394) om rätt för resande m.fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	22	
	mer än 3	42	
Cigaretter	högst 0,85	*35*	
	över 0,85 t.o.m. 1,20	*44*	
	över 1,20	*51*	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			*125:–*

Föreslagen lydelse

Anm. För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket lagen (1961: 394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966: 394) om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	22	
	mer än 3	42	
Cigaretter	högst 0,85	*37*	
	över 0,85 t.o.m. 1,20	*46*	
	över 1,20	*53*	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			*135:–*

Denna lag träder i kraft den 3 december 1984.

Motionen

1984/85:135 av Börje Stensson (fp) och Olle Grahn (fp)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att kostnaderna för alkoholinköp frikopplas från konsumentprisutvecklingen i övrigt.

Utskottet

Dryckesskatt

Förslaget om höjd dryckesskatt innebär att priserna på alla alkoholdrycker utom öl ökar med minst 5 % och motiveras med att priserna eljest inom kort kommer att släpa efter konsumentprisutvecklingen. Med hänsyn till att försäljningen av lättvin ökat mer än försäljningen av övriga drycker föreslås att skattehöjningen för denna varugrupp skall motsvara en prishöjning på ca 10 %. Tekniskt sett föreslås att höjningarna sker på samma sätt som vid närmast föregående skatteändringar.

Några motioner med yrkanden om andra skattesatser än de som föreslås i propositionen har inte väckts, men Börje Stensson (fp) och Olle Grahn (fp) som finner skattehöjningen för liten begär i motion 135 förslag från regeringen att alkoholpriserna skall frikopplas från konsumentprisutvecklingen i övrigt.

Utskottet underströk i sitt av riksdagen nyligen godkända betänkande 1984/85:1 om vissa alkoholpolitiska frågor vikten av att alkoholbeskattningen ändras i sådan takt att alkoholpriserna inte ligger efter utvecklingen av konsumentprisindex. Detta uttalande skall ses som ett minimikrav och innebär självfallet inte att det förcligger något hinder för regeringen att föreslå skattehöjningar utöver vad som motiveras av konsumentprisutvecklingen. Utskottet finner det därför inte påkallat att biträda motionärernas yrkande.

Med hänsyn till de tendenser till ökning av den oregistrerade konsumtionen genom hembränning, hemtillverkning av vin och smuggling m. m. som konstaterats under senare år finns det enligt utskottets mening anledning att undvika mera drastiska prishöjningar på alkoholvarorna. I prispolitiken måste fördelarna av de konsumtionsdämpande effekterna vägas mot riskerna för en ökning av den oregistrerade konsumtionen. Mot denna bakgrund finner utskottet den föreslagna dryckesbeskattningen väl avvägd och tillstyrker propositionen i denna del.

Tobaksskatt

Förslaget om höjd tobaksskatt motiveras med att priserna på tobaksvaror i stort sett också bör följa konsumentprisutvecklingen i övrigt. De föreslagna skattesatserna, som i huvudsak motsvarar en prishöjning med ca 5 %, har

inte mött några invändningar, och utskottet tillstyrker propositionen också i denna del.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:43 antar de vid propositionen fogade förslagen till
   a) lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt,
   b) lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt,
   c) lag om ändring i lagen (1977:975) om tulltaxa,
2. att riksdagen avslår motion 1984/85:135.

Stockholm den 20 november 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c)*, Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av Kjell Johansson (fp):

När prispolitiken gällande alkoholdrycker övervägs, finns det anledning att också ägna uppmärksamhet åt frågan vilken betydelse det har att alkoholpriserna ingår i underlaget för konsumentprisindex. Som det nu är bidrar prishöjningar på alkohol till att höja konsumentprisindex. En höjning av konsumentprisindex utlöser i vissa lägen höjningar av bl. a. löner och pensioner. Detta samband mellan alkoholpriserna och konsumentprisindex kan bidra till att benägenheten att höja alkoholpriserna minskar. En höjning som ter sig alkoholpolitiskt motiverad kan utebli därför att man av andra skäl vill motverka en höjning av konsumentprisindex. Möjligheten att eliminera effekterna av det nämnda sambandet bör därför prövas.

minab/gotab Stockholm 1984 79301